

Zakon o ustanovama

pročišćeni tekst zakona

NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ustanova je pravna osoba čije je osnivanje i ustrojstvo uređeno ovim Zakonom.

Ustanova se osniva za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima i druge djelatnosti, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti.

Na pravnu osobu koja djelatnost iz stavka 2. ovoga članka obavlja radi stjecanja dobiti primjenjuju se propisi o trgovačkim društvima.

Zakonom se može propisati da se pojedine djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka ne mogu obavljati radi stjecanja dobiti.

Članak 2.

Ustanova stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar ustanova.

Ustanova gubi svojstvo pravne osobe upisom brisanja ustanove iz sudskog registra ustanova.

Članak 3.

Ustanova je samostalna u obavljanju svoje djelatnosti i u poslovanju sukladno zakonu, na zakonu utemeljenom propisu i aktu o osnivanju.

Ustanova obavlja djelatnost radi koje je osnovana pod uvjetima i na način određen zakonom, na zakonu utemeljenom propisu, aktom o osnivanju, statutom i drugim općim aktom ustanove te sukladno suvremenim znanstvenim postignućima i pravilima struke.

Članak 4.

Ustanova može u pravnom prometu stjecati prava i preuzimati obveze, može biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari, te može biti strankom u postupcima pred sudovima, drugim državnim organima i tijelima s javnim ovlastima.

Članak 5.

Ustanovu može osnovati domaća i strana fizička i pravna osoba.

Članak 6.

Javna ustanova osniva se za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona ako je zakonom određeno da se ona obavlja kao javna služba.

Javna ustanova može se osnovati i za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koja nije određena kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu.

Članak 7.

Javnu ustanovu može osnovati:

1. Republika Hrvatska,
2. općina, grad, županija i Grad Zagreb (u daljnjem tekstu: jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u okviru svoga samoupravnog djelokruga a sukladno zakonu,
3. druga fizička i pravna osoba ako je to zakonom izrijekom dopušteno,
4. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, ako je to zakonom izrijekom dopušteno.

Dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati javnu ustanovu pod uvjetima iz stavka 1. točke 2. ovog članka.

Članak 8.

Osnivač javne ustanove iz članka 7. stavka 1. točke 2. i 3. i stavka 2. ovoga Zakona dužan je, od ministarstva, u čijem je djelokrugu nadzor nad obavljanjem djelatnosti za koju se javna ustanova osniva, zatražiti ocjenu sukladnosti odluke, sporazuma, odnosno ugovora o osnivanju sa zakonom.

Nadležno ministarstvo dužno je donijeti rješenje o ocjeni sukladnosti odluke, sporazuma, odnosno ugovora o osnivanju ustanove sa zakonom i dostaviti ga osnivaču u roku od mjesec dana računajući od dana predaje urednog zahtjeva.

Ako nadležno ministarstvo ne donese rješenje iz stavka 2. ovoga članka i ne dostavi ga osnivaču u propisanom roku, smatrat će se da je odluka, sporazum, odnosno ugovor o osnivanju sukladan zakonu.

Protiv rješenja kojim se utvrđuje da odluka, sporazum odnosno ugovor o osnivanju ustanove nije sukladan zakonu osnivač može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Članak 9.

Ustanova može imati jednu ili više podružnica (odjel, zavod, centar, i sl.).

Podružnica je ustrojbeno jedinica ustanove za koju je aktom o osnivanju ustanove ili statutom ustanove određeno da obavlja dio djelatnosti ustanove i da sudjeluje upravnom prometu.

Podružnica nije pravna osoba, te njenom djelatnošću i poslovanjem prava i obaveze stječe ustanova.

Podružnica obavlja djelatnost i posluje pod nazivom ustanove i svojim nazivom, i mora pri tome navesti svoje sjedište i sjedište ustanove.

Podružnica ustanove upisuje se u sudski registar ustanova. Prijavu za upis podružnice podnosi ustanova.

Članak 10.

Zakonom i na temelju zakona donijetom odlukom predstavničkoga tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, može se javnoj ustanovi povjeriti da u sklopu djelatnosti radi koje je osnovana, općim aktima uređuje određene odnose, da rješava u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornosti fizičkih i pravnih osoba, te da obavlja druge javne ovlasti.

Javna ustanova obavlja javne ovlasti iz stavka 1. ovoga članka pod uvjetima, na način i u postupku koji je određen zakonom.

Članak 11.

Pravni status zaposlenih u ustanovama, uvjeti za stupanje u službu i ostala pitanja u svezi s njihovim radom uređuju se općim propisima o radu, ako zakonom nije drugačije određeno.

II. OSNIVANJE USTANOVE

Članak 12.

Ustanova se osniva aktom o osnivanju ustanove. Akt o osnivanju ustanove donosi osnivač.

Republika Hrvatska osniva ustanovu zakonom i uredbom Vlade Republike Hrvatske, te rješenjem ministarstva ako je to zakonom izriječno propisano.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osniva ustanovu odlukom svog predstavničkog tijela.

Ako ustanovu osnivaju dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, akt o osnivanju donose zainteresirane jedinice u obliku sporazuma, kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze sukladno zakonu.

Druge pravne i fizičke osobe osnivaju ustanovu odlukom o osnivanju.

Ako ustanovu osniva više osnivača iz stavka 5. ovoga članka, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba iz članka 7 stavak 1. točke 4. ovoga Zakona odnosno Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, akt o osnivanju ustanove donosi se u obliku ugovora o osnivanju ustanove kojim se uređuju međusobna prava i obveze osnivača. Osnivači ne mogu ugovorom isključiti ili ograničiti odgovornost jednog od njih za obveze ustanove.

Članak 13.

Akt o osnivanju ustanove sadrži naročito odredbe o:

1. tvrtki, nazivu, odnosno imenu, te sjedištu, odnosno prebivalištu osnivača,
2. nazivu i sjedištu ustanove,
3. djelatnosti ustanove,
4. organima ustanove i o upravljanju ustanovom i vođenju njenih poslova,
5. sredstvima koja su ustanovi potrebna za osnivanje i početak rada, te načinu njihovog pribavljanja ili osiguravanja,
6. način raspolaganja s dobiti,
7. o pokrivanju gubitaka ustanove,
8. o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine ustanove,
9. o međusobnim pravima i obvezama osnivača i ustanove.

Ako se ustanova osniva zakonom, pojedina pitanja iz stavka 1. ovoga članka mogu se urediti uredbom Vlade Republike Hrvatske ili aktom drugog državnog tijela sukladno zakonu.

Članak 14.

U aktu iz članka 9 stavka 2. ovoga Zakona glede osnivanja podružnice ustanove navodi se:

1. naziv i sjedište osnivača,
2. predmet djelatnosti ustanove,
3. naziv i sjedište podružnice,
4. predmet djelatnosti podružnice.

Članak 15.

Osnivač ustanove imenuje privremenog ravnatelja ustanove, koji je ovlašten pod nadzorom osnivača obaviti pripreme za početak rada ustanove, a posebno pribaviti potrebne dozvole za početak rada, te podnijeti prijavu za upis u sudski registar ustanova.

Osnivač može i sam obaviti pripreme za početak rada ustanove i podnijeti prijavu za upis u sudski registar ustanova.

III. NAZIV I SJEDIŠTE USTANOVE

Članak 16.

Ustanova ima naziv pod kojim obavlja svoju djelatnost, posluje i sudjeluje u pravnom prometu.

Članak 17.

Naziv ustanove mora upućivati na njezinu djelatnost.

Naziv ustanove se mora jasno razlikovati od naziva već registrirane ustanove, a svojim sadržajem ne smije stvarati zabunu glede djelatnosti, identifikacije s drugom ustanovom, pravnom ili fizičkom osobom, a niti vrijeđati prava drugih osoba.

Izuzetno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ustanova koja je u zajednici ustanova iz članka 70. ovoga Zakona, može u svojem nazivu upotrebljavati ime te zajednice

Članak 18.

Riječi "Hrvatska", "Republika", "država" i njihove izvedenice, te grb i zastava Republike Hrvatske, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u naziv ustanove samo zakonom ili uz odobrenje Vlade Republike Hrvatske, odnosno državnog tijela koje ona ovlasti.

Naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njene izvedenice, te njezin grb i zastava, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u ime ustanove samo uz odobrenje nadležnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Naziv ustanove može sadržavati naziv druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije, njen grb, zastavu ili drugi amblem samo na temelju dozvole ministarstva nadležnog za poslove uprave i prethodno pribavljenog pri stanka strane države odnosno međunarodne (međudržavne) organizacije.

Naziv ustanove može sadržavati naziv etničke i nacionalne zajednice ili manjine, njen grb, zastavu ili amblem, na temelju prethodnog odobrenja ministra u čiji djelokrug ulazi djelatnost ustanove.

Članak 19.

U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak njenih nasljednika.

U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke povijesne ili druge znamenite osobe samo ako ga se koristi na način kojim se ne vrijeđa dostojanstvo te osobe i uz pristanak nasljednika ako ih ima.

Članak 20.

Nazivu ustanove koja je u stečaju ili u likvidaciji dodaje se oznaka "u stečaju" ili "u likvidaciji", te se tako upisuje u sudski registar ustanova.

Članak 21.

Ustanova može upotrebljavati i skraćeni naziv.

Skraćeni naziv mora sadržavati karakteristični dio naziva ustanove.

Skraćeni naziv upisuje se u sudski registar ustanova.

Članak 22.

Naziv ustanove mora biti na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom.

Naziv ustanove može sadržavati pojedine strane riječi ako su uobičajene u hrvatskom jeziku, ili ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku, ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku.

Ustanova koja je osnovana s ciljem zaštite i promicanja odgoja, obrazovanja, kulture i informiranja pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine može imati dvojezični naziv, i to na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom i jeziku i pismu te etničke i nacionalne zajednice ili manjine.

Ustanova koja obavlja djelatnost na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj je, uz hrvatski jezik i latinično pismo, uvedena i službena upotreba jezika i pisma pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine, dužna je istaknuti dvojezični naziv na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom, a na drugom mjestu na jeziku i pismu etničke i nacionalne zajednice ili manjine.

Ustanova može imati dvojezični naziv i to na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom i na nekom stranom živom ili mrtvom jeziku uz prethodno pribavljenu dozvolu ministarstva nadležnog za poslove uprave.

U dopisivanju s fizičkim i pravnim osobama u inozemstvu ustanova može uz naziv, koji je upisan u sudski registar ustanova, upotrebljavati i prijevod naziva na stranom živom ili mrtvom jeziku.

Odredbe stavka 1. do 7. ovoga članka primjenjuju se i na skraćeni naziv ustanove.

Članak 23.

Ustanova je dužna upotrebljavati naziv i skraćeni naziv u obliku i sadržaju u kojemu je upisan u sudski registar ustanova.

Članak 24.

Naziv ustanove mora se istaknuti na zgradi u kojoj je njeno sjedište, odnosno u kojoj ustanova obavlja djelatnost radi koje je osnovana.

Članak 25.

Na zaštitu naziva ustanove primjenjuju se na odgovarajući način odredbe zakona kojim se uređuje zaštita tvrtke trgovačkog društva.

Članak 26.

Sjedište ustanove je mjesto u kojem ustanova obavlja svoju djelatnost.

Ako ustanova obavlja djelatnost u više mjesta, sjedište ustanove je mjesto u kojem je sjedište poslovnog organa.

Sjedište ustanove ne može biti izvan područja Republike Hrvatske.

Članak 27.

Ustanova može promijeniti naziv i sjedište samo odlukom osnivača ustanove.

Promjena sjedišta ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

Članak 28.

Na naziv i sjedište podružnice ustanove primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o nazivu i sjedištu ustanove.

IV. DJELATNOST USTANOVE

Članak 29.

Djelatnost ustanove određuje se aktom o osnivanju. Ustanova može promijeniti djelatnost.

Odluku o promjeni djelatnosti donosi upravno vijeće ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača, ako zakonom ili aktom o osnivanju nije drugačije određeno.

Članak 30.

Djelatnost ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

Pored djelatnosti upisane u sudski registar ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti upisane u sudski registar ustanova, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.

Ako je za neku djelatnost ili dio djelatnosti propisano da se može obavljati samo na temelju koncesije, dozvole, suglasnosti ili drugog akta nadležnog državnog tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, upis te djelatnosti, odnosno njezina dijela u sudski registar ustanova provest će se samo na temelju valjanog ugovora o koncesiji, konačnog rješenja o dozvoli ili suglasnosti odnosno drugog konačnog akta.

Članak 31.

Ustanova može početi obavljati svoju djelatnost tek nakon što je upisana u sudski registar ustanova i nakon što je od nadležnog državnog tijela uprave, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima pribavila konačno rješenje kojim se utvrđuje da su ispunjeni svi tehnički, zdravstveni, ekološki i drugi uvjeti propisani za obavljanje te djelatnosti.

Članak 32.

Ako ovim i drugim zakonom nije što drugo određeno, na djelatnost ustanove na odgovarajući se način primjenjuju propisi o djelatnosti trgovačkih društava.

Članak 33.

Djelatnost podružnice ustanove određuje se u okviru djelatnosti ustanove aktom o osnivanju ustanove i statutom ustanove. Djelatnost podružnice ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

Na djelatnost podružnice ustanove primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o djelatnosti ustanove.

V. USTROJSTVO I ORGANI USTANOVE

1. Ustrojstvo ustanove

Članak 34.

Unutarnje ustrojstvo ustanove uređuje se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju.

2. Upravno vijeće

Članak 35.

Ustanovom upravlja upravno vijeće ili drugi kolegijalni organ (u daljnjem tekstu: upravno vijeće) ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Sastav, način imenovanja odnosno izbora članova i trajanje mandata upravnog vijeća i način donošenja odluka, utvrđuju se zakonom, odnosno aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Članak 36.

Upravno vijeće donosi programe rada i razvoja ustanove, nadzire njihovo izvršavanje, odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu, predlaže osnivaču promjenu djelatnosti, daje osnivaču i ravnatelju ustanove prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima te donosi odluke i obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove

3. Ravnatelj

Članak 37.

Voditelj ustanove je ravnatelj, ako zakonom nije drugačije određeno.

Ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje ustanove, predstavlja i zastupa ustanovu, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun ustanove, zastupa ustanovu u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima. Ravnatelj je odgovoran za zakonitost rada ustanove.

Ravnatelj ne može bez posebne ovlasti upravnog vijeća ili osnivača ustanove, odnosno organa kojeg je osnivač odredio nastupati kao druga ugovorna strana i s ustanovom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba.

Ravnatelj ustanove može dati punomoć drugoj osobi da zastupa ustanovu u pravnom prometu. Punomoć može dati samo u granicama svojih ovlasti a daje se sukladno odredbama zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Ako se u ustanovi ne osniva upravno vijeće ili drugi kolegijalni organ utvrđen zakonom, ravnatelj ima sva prava iz članka 36. ovoga Zakona, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Ravnatelj vodi stručni rad ustanove i odgovoran je za stručni rad ustanove, ako s obzirom na djelatnost i opseg rada nije određeno zakonom ili aktom o osnivanju da su poslovodna funkcija i funkcija vođenja stručnog rada ustanove razdvojeni.

Članak 38.

Ravnatelja imenuje i razrješava upravno vijeće, ako posebnim zakonom u smislu članka 35. stavka 1. ovoga Zakona nije drugačije određeno.

Zakonom ili aktom o osnivanju može se odrediti da ravnatelja javne ustanove imenuje Vlada Republike Hrvatske, nadležno ministarstvo ili predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 39.

Za ravnatelja ustanove može se imenovati osobu koja ispunjava uvjete određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Mandat ravnatelja je četiri godine ako zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove nije drugačije određeno. Ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

Članak 40.

Ravnatelj ustanove imenuje se na temelju javnog natječaja, ako zakonom nije drugačije određeno.

Članak 41.

Natječaj za imenovanje ravnatelja ustanove objavljuje se u javnim glasilima. Natječaj za imenovanje ravnatelja javne ustanove koju osniva Republika Hrvatska objavljuje se i u "Narodnim novinama".

U natječaju se objavljuju uvjeti koje mora ispunjavati kandidat, vrijeme za koje se imenuje, rok do kojeg se primaju prijave kandidata i rok u kojemu će prijavljeni kandidati biti obaviješteni o izboru.

Rok do kojeg se primaju prijave kandidata ne može biti kraći od osam dana od dana objave natječaja, a rok u kojem se kandidati obavještavaju o izboru ne može biti dulji od četrdeset i pet dana od dana isteka roka za podnošenje prijava.

Članak 42.

Upravno vijeće, odnosno tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona dužno je u roku određenom u natječaju obavijestiti svakog prijavljenog kandidata o izboru i dati mu pouku o njegovu pravu da pregleda natječajni materijal i da u roku od petnaest dana od dana primitka obavijesti može zahtijevati sudsku zaštitu kod nadležnog suda.

Osoba koja je podnijela prijavu na natječaj može pobijati tužbom odluku o izboru zbog bitne povrede postupka ili zbog toga što izabrani kandidat ne ispunjava uvjete koji su objavljeni u natječaju.

Ako ravnatelja ustanove imenuje tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona tužbom se pokreće upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. U drugim slučajevima o tužbi odlučuje sud nadležan za radne sporove.

Članak 43.

Ako se na raspisani natječaj nitko ne prijavi ili nitko od prijavljenih kandidata ne bude izabran, natječaj će se ponoviti, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Do imenovanja ravnatelja ustanove na temelju ponovljenog natječaja imenovat će se vršitelj dužnosti ravnatelja ustanove ali najduže do godinu dana.

Članak 44.

Ravnatelj ustanove može biti razriješen prije isteka vremena na koje je imenovan.

Upravno vijeće odnosno tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga zakona dužno je razriješiti ravnatelja:

1. ako ravnatelj sam zatraži razrješenje u skladu s ugovorom o radnom odnosu,

2. ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
3. ako ravnatelj ne postupa po propisima ili općim aktima ustanove, ili neosnovano ne izvršava odluke organa ustanove ili postupa protivno njima,
4. ako ravnatelj svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči ustanovi veću štetu ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti ustanove.

Prije donošenja odluke o razrješenju, ravnatelju se mora dati mogućnost da se izjasni o razlozima za razrješenje.

U slučaju razrješenja ravnatelja imenovat će se vršitelj dužnosti ravnatelja, a ustanova je dužna raspisati natječaj za ravnatelja u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti.

Članak 45.

Protiv odluke o razrješenju ravnatelj koji je razriješen ima pravo tužbom tražiti sudsku zaštitu prava, ako smatra da je bio povrijeđen propisani postupak i da je ta povreda mogla bitno utjecati na odluku ili da nisu postojali razlozi za razrješenje propisani odredbom članka 44. stavka 2 ova ga zakona.

Tužba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se nadležnom sudu u roku od trideset dana od dana primitka odluke o razrješenju.

4. Stručni voditelj

Članak 46.

Stručni rad ustanove vodi stručni voditelj ako je tako propisano zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

Uvjeti koje mora ispunjavati stručni voditelj te njegova prava, dužnosti i odgovornosti utvrđuju se zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Članak 47.

Stručnog voditelja imenuje i razrješava upravno vijeće ustanove po prethodno pribavljenom mišljenju stručnog vijeća ako zakonom, aktom o osnivanju ili statutom nije drugačije određeno.

Članak 48.

Glede imenovanja i razrješenja stručnog voditelja primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 39. do 45 ovoga Zakona.

5. Stručno vijeće

Članak 49.

Ustanova može imati stručno vijeće ili drugi kolegijalni stručni organ ustanove (u daljnjem tekstu: stručno vijeće).

Sastav, osnivanje i poslovi stručnog vijeća ustanove utvrđuju se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove.

Članak 50.

Stručno vijeće raspravlja i odlučuje o stručnim pitanjima rada ustanove u sklopu nadležnosti utvrđenih zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove, daje upravnom vijeću, ravnatelju i stručnom voditelju mišljenja i prijedloge glede organizacije rada i uvjeta za razvitak djelatnosti, te drugih poslova određenih zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

6. Ostali organi ustanove

Članak 51.

Ustanova može imati i druge nadzorne, stručne i savjetodavne organe. Sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost tih organa utvrđuje se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove.

7. Organi podružnice ustanove

Članak 52.

U podružnici ustanove djelatnost i poslovanje organizira i vodi predstojnik podružnice u sklopu prava i dužnosti podružnice određenih aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

U podružnici ustanove može se osnovati stručno vijeće i drugi organ sukladno aktu o osnivanju i statutu ustanove.

VI. OPĆI AKTI USTANOVE

Članak 53.

Ustanova ima statut kojim se, sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove, pobliže utvrđuje ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja pojedinih organa, te uređuju druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje ustanove.

Ustanova ima i druge opće akte sukladno zakonu, aktu o osnivanju i statutu ustanove.

Članak 54.

Statut ustanove donosi upravno vijeće uz suglasnost osnivača ustanove ako zakonom ili aktom o osnivanju nije drugačije određeno.

Druge opće akte ustanove donosi upravno vijeće ako zakonom ili statutom ustanove nije propisano da ih donosi ravnatelj ili stručno vijeće.

Članak 55.

Statut i drugi opći akt ustanove može stupiti na snagu najranije danom objavljivanja na oglasnoj ploči ustanove, odnosno u službenom ili drugom glasilu ako je takav način objavljivanja općih akata ustanove određen zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

Statut i opći akti ustanove ne mogu imati povratno djelovanje.

Članak 56.

Javna ustanova dužna je odredbe akta o osnivanju, statuta i drugih općih akata kojima se uređuje rad ustanove u obavljanju djelatnosti ili dijela djelatnosti koji se smatra javnom službom učiniti na pogodan način dostupnim javnosti.

VII. IMOVINA USTANOVE I ODGOVORNOST ZA NJENE OBVEZE

Članak 57.

Sredstva za rad koja su pribavljena od osnivača ustanove, stečena pružanjem usluga i prodajom proizvoda ili su pribavljena iz drugih izvora čine imovinu ustanove.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač.

Članak 58.

Ustanova ne može bez suglasnosti osnivača ustanove, odnosno organa kojeg je on odredio, steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

Članak 59.

Ustanova odgovara za obveze cijelom svojom imovinom.

Osnivač ustanove solidarno i neograničeno odgovara za njene obaveze.

VIII. JAVNOST RADA USTANOVE

Članak 60.

Rad ustanova je javan.

Ustanova je dužna pravodobno i istinito obavještavati javnosti o obavljanju djelatnosti ili dijela djelatnosti za koju je osnovana na način određen statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju.

Članak 61.

Ustanova je, s obzirom na karakter svoje djelatnosti, dužna građane, pravne osobe i druge korisnike pravodobno i na pogodan način obavještavati o uvjetima i načinu davanja svojih usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana.

Ustanova je dužna odmah ili iznimno u primjerenom roku dati svakom građaninu, pravnoj osobi i drugom korisniku, na njihov zahtjev, obavještenje o uvjetima i načinu pružanja svojih usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana, dati mu potrebne podatke i upute.

Članak 62.

Ustanova je dužna u razumnom roku davati sredstvima javnog informiranja na njihov zahtjev informacije o obavljanju svoje djelatnosti i omogućiti im uvid u odgovarajuću dokumentaciju.

Ustanova će uskratiti davanje informacija, odnosno uvid u dokumentaciju ako je ona zakonom, aktom o osnivanju ustanove ili statutom ustanove određena kao službena, poslovna, znanstvena ili umjetnička tajna te kad se odnosi na osobne podatke fizičkih osoba.

Članak 63.

Kad javna ustanova održava znanstvena, stručna i druga savjetovanja i skupove o pitanjima za koje je javnost zainteresirana, dužna je sredstva javnog priopćavanja obavijestiti o tome i omogućiti im nazočnost.

IX. NADZOR NAD RADOM USTANOVE

Članak 64.

Nadzor nad zakonitošću rada ustanove i općih akata obavlja nadležno ministarstvo, ako zakonom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave.

Na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se u javnoj ustanovi obavljaju na temelju javne ovlasti primjenjuju se propisi kojima se uređuje sustav državne uprave.

Članak 65.

Ako zakonom, kojim se uređuje obavljanje određene djelatnosti, nije drugačije određeno, ravnatelj ustanove dužan je u roku od osam dana od dana donošenja dostaviti statut tijelu iz članka 64. ovoga Zakona. Ravnatelj javne ustanove dužan je u istom roku dostaviti i opći akt kojim se uređuju uvjeti i način obavljanja javne službe.

Ako tijelo iz članka 64. ovoga Zakona smatra da je statut ili opći akt u suprotnosti s Ustavom, zakonom ili drugim propisom obustavit će ga od izvršenja i u roku od mjesec dana predložiti Vladi Republike Hrvatske da sporni akt poništi ili ukine.

Protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske kojim se poništava ili ukida statut ili opći akt ustanova ima pravo pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Članak 66.

Ako ustanova učestalo donosi opće akte suprotne Ustavu, zakonu ili drugom propisu, ili učestalo čini teže povrede zakona ili drugog propisa u obavljanju djelatnosti radi koje je osnovana ili ostvaruje dobit a ne postupi prema odredbama članka 57. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, tijelo iz članka 64. ovoga Zakona obavijestit će o tome osnivača ustanove i istodobno će predložiti sudu kod kojeg je ustanova upisana u registar ustanova da donese presudu o ukidanju ustanove. Sud u tom slučaju postupa sukladno propisima o ukidanju trgovačkog društva.

Članak 67.

Nad financijskim poslovanjem ustanove nadzor obavlja nadležno državno tijelo uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.

Članak 68.

Nadzor nad stručnim radom ustanove obavlja stručno tijelo određeno zakonom ili drugim propisom utemeljenim na zakonu.

Tijelo iz stavka 1. ovoga članka dužno je ustanovama pružati stručnu pomoć i, sukladno zakonu i drugom propisu, davati im stručne upute o obavljanju djelatnosti ustanove i poduzimati mjere da se spriječe ili otklone pogreške u stručnom radu.

X. STATUSNE PROMJENE

Članak 69.

Ustanova se može pripojiti drugoj ustanovi ili se dvije ili više ustanova mogu spojiti u jednu ustanovu ili se jedna ustanova može podijeliti na dvije ili više ustanova.

Ustanova se može pretvoriti u trgovačko društvo ili pripojiti trgovačkom društvu.

Odluku o statusnim promjenama iz stavka 1. i 2. ovoga članka donosi osnivač ustanove.

Na statusne promjene iz stavka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se na odgovarajući način propisi o statusnim promjenama javnog trgovačkog društva.

XI. UDRUŽIVANJE USTANOVA

Članak 70.

Ustanove se mogu, uz suglasnost osnivača, udruživati u zajednice ustanova.

Zajednica ustanova je pravna osoba i upisuje se u sudski registar ustanova. Na naziv, sjedište, djelatnost i ustrojstvo zajednice ustanova primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o nazivu, sjedištu, djelatnosti i ustrojstvu ustanova.

XII. PRESTANAK USTANOVE

Članak 71.

Ustanova prestaje:

1. pravomoćnošću sudske odluke kojom je utvrđena ništavost upisa ustanove u sudski registar;
2. pravomoćnošću odluke o zabrani obavljanja djelatnosti za koju je osnovana;
3. prestankom važenja dozvole odnosno ugovora o koncesiji za obavljanje djelatnosti za koju je ustanova osnovana;
4. odlukom osnivača o prestanku ustanove;
5. pripojenjem drugoj ustanovi ili trgovačkom društvu, spajanjem s drugom ustanovom ili trgovačkim društvom, podjelom na dvije ili više ustanova, te pretvorbom u trgovačko društvo ;
6. pravomoćnošću sudske presude o ukidanju ustanove i
7. u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju.

U slučajevima iz stavka 1. točke 1., 2., 3., 4., 6. i 7. ovoga članka provodi se postupak likvidacije ustanove uz odgovarajuću primjenu propisa o likvidaciji javnog trgovačkog društva.

Članak 72.

Nad ustanovom se može provesti stečaj u skladu s propisima o stečaju.

Članak 73.

Ostatak likvidacijske, odnosno stečajne mase predat će se osnivaču ustanove.

Članak 74.

Podružnica ustanove prestaje :

1. ako ustanova donese odluku o prestanku podružnice,
2. ako ustanova prestane postojati.

XIII. REGISTAR USTANOVA

Članak 75.

Ustanove, podružnice ustanova i zajednice ustanova upisuju se u sudski registar ustanova.

Na upis ustanova, podružnica ustanova i zajednica ustanova u sudski registar ustanova, primjenjuju se na odgovarajući način propisi kojima se uređuje upis u sudski registar javnoga trgovačkog društva.

Članak 76.

Ustanove, podružnice ustanova i zajednice ustanova upisuju se i u registar, odnosno drugu evidenciju ustanova koju vodi ministarstvo u čijem je djelokrugu nadzor nad obavljanjem djelatnosti za koju je ustanova ili zajednica ustanova osnovana. Sadržaj registra odnosno evidencije ustanova te postupak upisa uređuje se zakonom ili na zakonu utemeljenom propisu.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Članak 77.

Ako zakonom, kojim se uređuje obavljanje djelatnosti iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona nije drugačije određeno, kaznit će se za prekršaj ustanova:

1. ako ne prijavi upis podružnice ustanova u sudski registar ustanova (članak 9. stavak 4.);
2. ako u obavljanju djelatnosti i poslovanju ne upotrebljava naziv onako kako je upisan u sudski registar ustanova (članak 23.);
3. ako obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar ustanova a ne služi obavljanju djelatnosti upisane u tom registru (članak 30. stavak 2.);
4. ako obavlja djelatnost prije no što je upisana u sudski registar ustanova ili prije no što je pribavila konačno rješenje kojim se utvrđuje da su ispunjeni tehnički, zdravstveni, ekološki i drugi uvjeti propisani za obavljanje te djelatnosti (članak 31.);
5. ako pri izboru ili razrješenju ravnatelja ne postupi sukladno odredbama članka 38. do 44. ovoga Zakona;
6. ako ne učini dostupnim javnosti odredbe akta o osnivanju statuta ili drugog općeg akta kojim se uređuje obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koji se smatra javnom službom (članak 56.);
7. ako dobit ne upotrijebi na način propisan odredbom, članka 57. stavak 2. i 3. ovoga Zakona;
8. ako u roku ne dostavi nadležnom organu statut ili opći akt kojim se uređuje obavljanje javne službe (članak 65. stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći novčana kazna u dinarskoj protuvrijednosti 500 do 1.000 DEM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i ravnatelj ustanove, odnosno druga osoba koja je po odredbama ovoga Zakona, akta o osnivanju ustanove ili statuta ustanove odgovorna glede radnje kojom je prekršaj učinjen novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti 200 do 500 DEM.

Iznosi novčanih kazni iz stavka 2. i 3. ovoga članka revalorizirat će se po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate kazne.

Ako je ustanova kažnjena za prekršaj iz stavka 1. točke 7. ovoga članka, obvezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 78.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona društvene pravne osobe koje nisu organizirane kao društvena poduzeća, zadruge ili društvene organizacije, ako ispunjavaju uvjete iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona, te ako posebnim zakonom nije što drugo određeno, postaju javnim ustanovama.

Osnivačem ustanova iz stavka 1. ovoga članka smatra se Republika Hrvatska.

Vlada Republike Hrvatske može u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o prijenosu osnivačkih prava nad određenim ustanovama ili vrstama ustanova na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili koju drugu pravnu osobu ili ovlastiti nadležno ministarstvo da ono prenese osnivačka prava na jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Osnivačka prava iz stavka 3. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske ili od nje ovlašteno ministarstvo može prenijeti na drugu pravnu osobu samo uz suglasnost te pravne osobe. O prijenosu osnivačkih prava sklapa se poseban ugovor.

Članak 79.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje nadležnost radničkih savjeta ili po ovlastima njima odgovarajućih organa upravljanja pravnih osoba iz članka 78. stavka 1. ovoga Zakona.

Do konstituiranja upravnog vijeća ili drugog kolegijalnog tijela ustanove sukladno odredbama ovoga Zakona, poslove ravnatelja i tijela upravljanja ustanovom nastaviti će obavljati osoba koja obnaša poslovodnu dužnost u pravnoj osobi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske i od nje ovlašteno ministarstvo mogu osobu iz stavka 2. ovoga članka razriješiti i na njenu dužnost imenovati drugu osobu sve dok se ne izaberu odnosno imenuju novi organi ustanove u skladu s ovim Zakonom. To pravo imaju i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležni organi drugih pravnih osoba na koje su prenesena osnivačka prava.

Članak 80.

Ako Vlada Republike Hrvatske ili ovlašteno ministarstvo ne prenesu osnivačka prava na jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugu pravnu osobu, Vlada Republike Hrvatske, odnosno ovlašteno ministarstvo imenovati će upravni odbor ustanove od tri člana, od kojih najmanje jedan mora biti iz redova zaposlenih u ustanovi.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležni organ druge pravne osobe na koju su, u skladu s odredbama ovoga Zakona, prenijeta osnivačka prava dužan je u roku mjesec dana od primitka rješenja o prijenosu, odnosno od sklapanja ugovora o tome, imenovati upravni odbor ustanove od tri člana, od kojih najmanje jedan mora biti iz redova zaposlenika ustanove.

Upravni odbor iz stavka 1. i 2. ovoga članka dužan je u roku tri mjeseca od imenovanja donijeti statut i opće akte ustanove i započeti postupak za izbor, odnosno imenovanje članova organa ustanove u skladu sa zakonom i s tim aktima.

Upravni odbor imenovan po odredbama ovoga članka ima prava i dužnosti upravnog vijeća, odnosno drugog kolegijalnog organa ustanove iz članka 35. ovoga Zakona.

Članak 81.

Na ustanove koje su osnovane zakonom, odnosno na temelju zakona aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, i kod kojih je određen vlasnik odnosno osnivač, te u svezi utvrđen postupak imenovanja i razrješenja poslovnog organa i uređen način upravljanja ustanovom, ne primjenjuju se odredbe članka 78., 79. i 80. ovoga Zakona.

Članak 82.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa : 025-04/92-02/01

Zagreb, 30. srpnja 1993.